

Podklady k hodine ekológie C2.3/

Čo je to?

Odpad

Jednoducho povedané, odpad je akákoľvek vec, ktorú už nevyužívame a nemá pre nás význam, takže sa jej chceme zbaviť. Z legislatívneho hľadiska je odpadom hnuiteľná vec, ktorej sa jej držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť alebo je v súlade so zákonom alebo osobitnými predpismi povinný sa jej zbaviť. V zákone sa vymedzuje odpad nasledovne:

- odpad z výroby alebo spotreby, ktorý nie je v ďalších bodoch bližšie špecifikovaný,
- výrobky, ktoré nezodpovedajú požadovanej akosti,
- výrobky po záručnej lehote,
- rozliate, stratené alebo inou nehodou znehodnotený materiál vrátane materiálov, zariadení a pod., ktoré boli v dôsledku nehody znečistené,
- plánovanými činnosťami znečistené alebo znehodnotený materiál (napr. odpad po čistiacej operácii, obalové materiály, kontajnery),
- nepoužiteľné súčiastky (napr. vyradené batérie, vyčerpané katalyzátory),
- látky, ktoré stratili požadované vlastnosti (napr. znečistené kyseliny, znečistené rozpúšťadlá),
- odpad z priemyselných procesov (napr. destilačné zvyšky),
- odpad z procesov znižujúcich znečistenie (napr. prach z vysávačov, použité filtre),
- odpad z obrábania a tvarovania (napr. triesky zo sústruženia, okraje z valcovania),
- odpad z ťažby a spracovania surovín (napr. banský odpad, kaly z ťažby ropy),
- znehodnotený materiál (napr. znečistený olej),
- akékoľvek materiály, látky alebo výrobky, ktorých používanie zákon zakazuje,
- výrobky, pre ktoré už držiteľ nemá upotrebenie (napr. vyradené predmety z poľnohospodárstva, domácností, kancelárií, obchodov),
- znečistený materiál, látky alebo výrobky, ktoré pochádzajú z nápravných činností týkajúcich sa pôdy.

Nakladanie s odpadmi

Nakladanie s odpadmi je zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodnenia.

Zneškodňovanie odpadov je také nakladanie s odpadmi, ktoré nespôsobuje poškodenie životného prostredia alebo ohrozenie zdravia ľudí.

Pre nakladanie s odpadmi sa odpady zaraďujú podľa Katalógu odpadov, v ktorom sú všetky druhy odpadu katalogizované. Z tejto katalogizácie vyplývajú povinnosti držiteľa odpadu podľa toho, o aký druh odpadu sa jedná.

Nakladanie s odpadmi vedie k zneškodňovaniu odpadov. Existuje viac možností zneškodňovania odpadov. Medzi hlavné, resp. najpoužívanejšie, patrí skládkovanie, spaľovanie, skladovanie (prioritne sa týka nebezpečných odpadov) a recyklácia odpadov.

Pri recyklácii dochádza k najväčšiemu zhodnocovaniu odpadov - k činnostiam vedúcim k využitiu fyzikálnych, chemických alebo biologických vlastností odpadov. Z energetického hľadiska dochádza k zhodnocovaniu v menšej miere aj pri spaľovaní odpadov.

Odpadové hospodárstvo

Odpadové hospodárstvo je činnosť zameraná na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie a nakladanie s odpadmi v súlade so zákonom o odpadoch. Účelom odpadového hospodárstva je predchádzať vzniku odpadov a obmedzovať ich tvorbu, zhodnocovať odpady recykláciou, opätovným použitím alebo inými procesmi umožňujúcimi získavanie druhotných surovín, využívať odpady ako zdroj energie (ak nie je možný alebo účelný postup podľa uvedeného) a zneškodňovať odpady spôsobom neohrozujúcim zdravie ľudí a nepoškodzujúcim životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

Triedený zber odpadu

Triedený zber odpadu je zber oddelených zložiek odpadov. Cieľom triedenia odpadu je dosiahnutie recyklácie alebo opätovného používania vytriedeného odpadu podľa jednotlivých druhov odpadu.